

Faktencheck Affenpocken (MPX)

Informacije o simptomima, prevenciji kod sumnje na bolest i nakon potvrđene infekcije

Trenutačno postoji epidemija majmunskih boginja diljem svijeta, te također i u Austriji. Ako imate tegobe, posebice nakon rizičnih kontakata, obratite se svom liječniku ili nazovite dežurni telefon 1450!

Majmunске boginje su bolest koja se mora prijaviti.

Što su majmunске boginje?

Majmunске boginje (engleski: Monkeypox, MPX) izaziva virus majmunskih boginja.

Kako se prenose majmunске boginje?

- Izravan kontakt s osipima, mjehurićima ili bubuljicama oboljelih osoba, npr.:
 - poljupci
 - grljenje
 - maženje
 - seks
- Kontakt s korištenim predmetima, npr.:
 - ručnici
 - posteljina
 - odjeća
 - posuđe

- erotske igračke
- Kapljična infekcija, npr.:
 - duži razgovor na malom razmaku

U bliskom kontaktu (uključujući spolni kontakt) s oboljelim osobama velika je vjerojatnost prijenosa. Sadržaj mjehurića vrlo je zarazan.

Koje simptome izazivaju majmunske boginje?

- U početku se javljaju opće tegobe (5 do 21 dan nakon kontakta s oboljelom osobom):
 - vrućica, zimica, iscrpljenost
 - Bolovi: glava, leđa, mišići
 - natečeni limfni čvorovi
- Promjene na koži pojavljuju se nakon 1 do 3 dana:
 - osip: mrlje, mjehurići, bubuljice
 - mogu se pojaviti po cijelom tijelu, uključujući sluznice, te uzrokovati jake bolove
 - kasnije se stvaraju kraste i otpadaju
 - poveznice na fotografije: <https://www.ecdc.europa.eu/en/monkeypox/images-monkeypox-lesions>

zarazni ste dok sve kraste ne otpadnu i promjene na koži ne zacijele (obično 3-4 tjedna).

Koliko su opasne majmunske boginje?

- Simptomi obično nestaju sami od sebe nakon nekoliko tjedana.
- U iznimnim slučajevima tijekom bolesti može biti težak i čak smrtonosan:
 - dodatne infekcije kože
 - upala pluća
 - upala očiju s trajnim oštećenjima očiju
- Sljedeće skupine ljudi imaju povećan rizik za teški oblik majmunskih boginja:
 - novorođenčad i djeca (< 12 godina)
 - trudnice
 - vrlo stare osobe (>80 godina)
 - osobe s imunodeficijencijom

Kako mogu prevenirati majmunske boginje?

- strogo paziti na higijenu
- bez bliskog kontakta s oboljelim osobama
- bez kontakta s predmetima koje koriste oboljele osobe
- izbjegavanje čestih promjena i/ili anonimnih spolnih kontakata

Kondomi ne pružaju dovoljnu zaštitu kod seksualnih kontakata. Za prijenos virusa dovoljan je blizak (kožni) kontakt (uklj. spolni kontakt)!

Što ću činiti ako sumnjam na majmunske boginje?

Kontrolni popis: Odnosi li se jedna ili više sljedećih stavki na mene?

- Imam li tegobe?
- Jesam li bio/bila u bliskom kontaktu s nekim kome su dijagnosticirane majmunske boginje?
- Jesam li imao/imala mnogo bliskih kontakata u proteklih 21 dan?
 - Također seksualne kontakte?
 - Uglavnom sa strancima?
- Jesam li bio/bila na mjestu gdje se pojavljuju majmunske boginje?

Ako da:

- strogo izbjegavati daljnje kontakte i paziti na dobru higijenu
- obratiti se liječniku ili na dežurni telefon 1450
- razgovor s liječnikom
 - Prethodno se najavite telefonski!

Imao/imala sam kontakt s osobom oboljelom od majmunskih boginja. Što trebam napraviti?

- Strogo izbjegavati bliske kontakte
 - Osobito s rizičnim skupinama
- Paziti na higijenu

- Uspostaviti kontakt s dežurnom zdravstvenom službom 1450
 - Pripremite informacije o svojim simptomima, prethodnim cijepljenjima protiv velikih boginja te o posljednjem kontaktu s oboljelom osobom
- Službeno prijavljene kontakt osobe mogu se cijepiti i nakon kontakta. Cijepljenje treba uslijediti nakon kontakta što je ranije moguće unutar 4 dana, a suvislo je do najduže 14 dana
 - Lokalna zdravstvena služba ima više informacija o tome
- Obratite se liječniku ako imate tegobe

Što ću činiti ako su mi potvrđene majmunske boginje?

- Službena izolacija do zacjeljivanja svih kožnih lezija:
 - liječnički pregled potvrđuje da su sve promjene na koži zacijelile
 - strogo izbjegavati bilo kakav fizički kontakt s drugim ljudima
 - ako je u kućanstvu više osoba, osigurajte da ostanete u vlastitoj sobi, idealno bi bilo koristiti vlastiti WC i kupaonicu
 - nemojte dijeliti kućanske predmete, ručnike, posteljinu s drugim osobama
- Objava kontakt osoba zdravstvenom službi:
 - (bliski) kontakti u proteklih 21 dan
 - kontakt osobe mogu se cijepiti nakon kontakta
- Medicinska skrb:
 - obratite se na dežurni telefon 1450 ili liječniku ako se zdravstveno stanje pogorša

Što ću činiti po završetku službene izolacije?

- očistiti i dezinficirati korištene stambene prostorije
 - Točne upute nude „Empfehlungen für Patient:innen und Haushaltsangehörige zur abschließenden Reinigung und Desinfektion bei bestätigter Affenpocken-Infektion“
- Spolni odnos treba prakticirati sa zašitom u sljedećih 8 tjedana (kondom)

Kako mogu dobiti cjepivo protiv majmunskih boginja?

U Austriji je trenutno dostupan ograničen broj cjepiva protiv majmunskih boginja. Cijepiti se mogu sljedeće osobe:

- Preventivno cijepljenje dostupno je zdravstvenim radnicima s visokim rizikom od zaraze, kao i osobama s osobnim rizičnim ponašanjem, to su osobe koje često mijenjaju spolne kontakte, posebice muškarci s istospolnim partnerima.
- U slučaju kontakta s osobom oboljelom od majmunskih boginja, cijepljenje je moguće i postekspozicijski, dakle nakon kontakta.
 - Dokazana kontakt osoba („postekspozicijsko cijepljenje“)
 - Idealno unutar 4 dana, najduže 14 dana nakon kontakta
 - Osobe s osobnim rizičnim ponašanjem, tj. osobe s čestom promjenom seksualnih kontakata, posebice muškarci s istospolnim partnerima

Gdje se mogu cijepiti?

- Cijepljenje se organizira putem zdravstvenih službi
- Ako ste kontakt ili rizična osoba, obratite se lokalno nadležnoj zdravstvenoj službi

Gdje se mogu testirati?

- Ako se sumnja na infekciju majmunskim boginjama, daljnje razjašnjenje provodi liječnik
 - Obavezna je prethodna najava telefonom [Vidi također: Što ću činiti ako sumnjam na majmunske boginje?]

Gdje mogu pronaći ostale informacije na temu majmunskih boginja?

- Austrija
 - [Humane Affenpocken \(sozialministerium.at\)](https://www.sozialministerium.at)
 - [Affenpocken - AGES](#)
 - [Wissen statt Vorurteile – Affenpocken – Aids Hilfe Wien](#)

- Europa
 - [Monkeypox \(europa.eu\)](https://europa.eu)
 - [Joint ECDC-WHO Regional Office for Europe Monkeypox Surveillance Bulletin \(europa.eu\)](https://europa.eu)
 - [RKI - Infektionskrankheiten A-Z - Affenpocken](https://www.rki.de)
 - [UK –Monkeypox: background information](https://www.gov.uk)
- Diljem svijeta
 - [Monkeypox outbreak 2022 - Global \(who.int\)](https://www.who.int)
 - [Monkeypox | Poxvirus | CDC](https://www.cdc.gov)
- Kontakt s liječnicima
 - 1450
 - [„Arztsuche“ \(aerztekammer.at\)](https://www.aerztekammer.at)
- Provjera simptoma
 - [Symptomchecker der Charité: PoxApp \(charite.de\)](https://www.charite.de)